

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon poltisor egyszerű hirdetésnél 10 Bt., többzori hirdetésnél 14 Bt. — Hivatalos hirdetésenként minden szöveg 4 Bt. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Népiskolai ügyek.

Három cikk.

I.

Régi anomaliára akarjuk föl hívni az illetékes körök figyelmét. A nyilvános föl szólalás talán eredményre vezet, mert a történet lépések az anomalia megszüntetésére eredménytelenek maradtak. Az ügy, amivel éppen idején való, hogy foglalkozzunk, iskola-termeink tisztántartása. Nálunk évtizedek óta az az eljárás divik, hogy évenként egyszer, a nagy vakációban kimeszelik a falakat és felmosás a padlót. Ezután az iskolaév tartama alatt még kétszer ejtik meg a felmosást: karácsonykor és húsvétkor. Ennyi az egész. Bizony nagyon is édes kevés. Hiszen a családban is minden valamire való házi-asszony hetenként egyszer felsuroltatja a szoba padlóját és ime, az iskolában, ahova 50-80 tanuló hordja be napról-napra az ucca porát, sarát, szennyét, három-négy hónapban egyszer ejtik meg a padlót felmosását. Hát, kérem szeretettel, ez türehetetlen állapot. Türehetetlen a nevelés és az egészség szempontjából egyképpen. A gyermekek csizmájával, ruhájával behordott por és sár végre vastag rétegekben ül bele a fapadlózatba, azután rá rakódik az iskola butoraira, szereire, falaira, s midőn a gyereksereg izgése-mozgása a port föl kavarja, ez mint finom felhő tölti be a levegőt, ott uszkál benne folyton és lepi be a gyereksereg és a tanító összes nyálka-

hártyáit. A doktor urak megmondhatják, hogy mennyi, az egészségre ártalmas bakterium tanyázhatik ebben a mixtum kompozitumban, amelyet a gyermekek az egész város területéről összehordanak. Hogy ennek az egészségre, ez a legdrágább földi kincs, sehogys sem vallja hasznát, azt olyan intelligens testület előtt, mint az iskolaszék, talán fölösleges volna bizonyítgatni.

Ami iskoláinknak ez a poros volta megrovásra méltó a nevelés szempontjából is. A népiskola a nép óriás zömét neveli. Ennek a zömnek a tisztaság iránt való érzése ma még nagyon is fejlesztésre vár. Ez a hivatás jórészen az iskola vállaira nehezül. A tanítók megteszik e tekintetben is a magukét, csak hogy az ő tetteikkel, szavaikkal minő csunya kontrasztot mutat az, midőn a falakon, butorokon, iskolaszereken és a padlózaton vastag rétegekben csufondároskodik a tisztaság legádázabb ellensége, a por. Kérem, az iskolának, hogy nevelő hatása legyen, mintaképnek kell szolgálnia e tekintetben is. Az a gyermek, midőn szent falai közé belép, mindjárt a külsőről is látta, hogy más környezetbe jutott, olyan környezetbe, ahol a legnagyobb tisztaság és rend uralkodik. Ez a környezet, tessék elhinni, jövő hatást gyakorol lelkére és ez a hatás azután megnyilatkozik abban is, hogy a gyermek szintén a tisztaság, rend, a külső csinoság követője lesz.

Csak hogy ezt lehetetlen elérni az eddigi szokással, mert iskoláink kellő tisztogatására az a háromszor való fölmosás egy hosszú éven

át a mindennapi alapos söprés mellett is nagyon, igen nagyon kevés. A tanítótestület jól tudja ezt, azért ez érdemben évekként előbb megkereste az iskolaszéket. Minthogy pedig a mi körülményeink között kicsi dolgot is nehéz keresztülvinni, hát egyelőre csak azt kérte, hogy havonként egyszer mossák föl a padlózatot.

A tanítók e lépésének még ma sincs eredménye, s ez az oka, hogy így november derekán már vastag piszokréteg fűdi az összes termek padlóját.

Hát ez az eset is illusztrálja, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter rossz helyre adresszálta 1888. december havában kelt rendeletét, midőn az iskolák tisztaságáért a tanítót, illetve az igazgatót tette felelőssé s ezekre mulasztás esetén 100 forint büntetést szózott. Az iskola fenntartókat kellett volna felelőssé tenni, mert ezek kezében van az anyagi erő, míg a tanító legfeljebb a kérés szavaival rendelkezik.

Csak hogy ezek a szavak de ritkán lennek meghallgatásra. Nem lettek Sümege sem. Mi tehát most a nyilvánosság előtt megismételjük ezt a kérelmet s azzal az instanciával fordulunk az iskola érdekeinek leghűbb órához, az iskolaszékhez, hogy az iskolatermek kellő tisztántartásáról haladéktalanul gondoskodjék.

Mert kell, hogy az iskolaszék az iskolának ne ellensége, hanem leghűségesebb barátja legyen.

Erzsébet.

Szent Erzsébet napján éjjel
A bécsi kriptába,
A héttörű királyasszony
Megmozdul sirjába,
Megmozdul sirjába.

Minden évbe koporsóból
Utjára megindul,
Kapucinus templom tornya
Mikor éjfél kondul,
Mikor éjfél kondul.

Elboruló holdvilágnál
Hűs szél hordja árnyát,
Bécsi ucca meg-megkapja
Fehér leple szárnyát,
Fehér leple szárnyát.

Lenn a sirban nincs már, ami
Halottat aggasszon;
De a magyart egyre félti
A jó királyasszony,
A jó királyasszony.

Mert e nemzet addig él még,
S addig áll fen honja,
Mig dicsőült királynéját
Feledni nem fogja,
Feledni nem fogja.

Jön és elmegy minden évben
Szomorú Erzsébet,

De ősei sirboltjába
Nyugton visszatérhet,
Nyugton visszatérhet:

Ha a magyar elpusztulna,
És csak egy maradna,
Ez utolsó, legutolsó
Téged áldni fogna,
Téged áldni fogna!

Nógrádi Jenő dr.

Utolsó találka.

— A «Sümege és Vidéke» eredeti tárcája. —

Nem volt jukker asszony. Minta hitves és minta anya volt Radvánszky Ella. Szerelemből ment férjhez Miklós Elekhez és a szerelem ösztönözte, hogy teljesítse mindama kötelességeket, mik reá, a hitvesre és az anyára hárultak.

Három szép gyermeke volt a fiatal bájos teremtsnek és mindhárom magukon viselték édes anyjuk arcának bájos körvonalait. De apjuk markáns vonásaiból nem örökölték egyetlen egyet sem a két fiú, sem a leány. Mindhármuknak aranyzóke haja volt, mint édes anyjuknak és a kis Miklós Ellácska szakasztott mása volt az ő jó kis anyjának. Felismerte mindenki, hogy az a kis baba az egykori Radvánszky Ella gyermeke.

Boldog volt a család, míg a családfő szereleme el nem párologott. De Miklós Elek kezdte

elhanyagolni a feleségét. Viszonya volt egy katonatiszt özvegyével, sugtak-bugtak azok, kik a város pletykáit szokták kikaparni a társaságok számára.

És Radvánszky Ella is kezdte észrevenni, hogy az ura elhanyagolja. Nem is képzelte, hitte, hogy ez valaha lehetséges lesz. Hogy is ne! mikor annyit kellett rimánkodni, könyörögni a szüleinek, — édes anyja született grófnő volt, — hogy Miklós Elekhez hozzá mehessen feleségül. Hogy fogadta akkor Miklós Elek, hogy kitartásáért, hűségéért egy egész emberélet hűsége és odaadó szeretete lesz a jutalom.

Mikor a szilárd és szeplőtlen lelkű nő meghallotta, hogy az ura őt voltaképpen megcsalja, az első percben kétségbeesett és magába zárkózva kisírta magát, de azután arra gondolt, hogy mitévő legyen. Ha férjének szemébe mondja, hogy megcsalta őt, akkor önézete azt is parancsolja, hogy rögtön hagyja el gyermekeivel együtt férje házat és visszamenjen szüleihez. De ezt ép gyermekei miatt, kiket apjuktól meg nem foszthatott és szülei miatt, kiknek beleegyezését házasságához úgy is alig bírta elnyerni, nem tehetette. A fiatal asszony tehát kisírta magát és úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre ura elváltóságából.

A szép kis Ellácska hirtelen nagy beteg lett, roncsoló toroklobot hozott haza valahonnan és a fiukat hamar a nagymamáékhoz küldték, míg a szép szőke anya magára maradt beteg magzatjával, kinek állapota hirtelen vál-

Téli munka.

Munka után édes a pihenés, de csak addig, amíg a munkásember kipihente a fáradságát. Már a lomba téltelenség nem édes a dolgot szerető embernek. Se testének, se lelkének. Érti ezt a gazda téltel idején, amikor nem azért nem dolgozik, mert pihenni akar, hanem azért, mert nem akad dolga. Hosszu nagyon a tél és alig ad munkát a földművesnek. Már pedig a téltelenség sok mindenféle rossznak a szülőanyja. A téltelenség az unalmat szüli és kinek ne lenne tapasztalata arról, hogy unalmában hány ember megy időtöltésből korcsmába, hol pénzecskejét is elfecsérel. Dologtevés közben megvetéssel fordul el a szószátyár dologkerülőtől, de akkor, mikor unalmában nem tudja, hogy mit tegyen, azt mondja, hogy: hadd beszéljen, ha kedve telik benne.

Ennek a téltelenségnek száz baját tüstént nem érezné a gazdaember, ha rá szánna magát valami házi mesterségre. Sokféle van és valamennyi az ugynevezett „mezőgazdasági házi ipar” körébe tartozik. Nemesak hogy az unalomtól szabadítja meg a téli semmtevésebe süllyedt földművest, de még módot is ad neki, hogy a jövődelmét gyarapítsa, a gazdaságát megjavítsa. A mezőgazdasági házi ipar olyan mesterségre fogja a földművest meg a háza népét, amelyet könnyű megtanulni, s amelyből szépen pénzeltet. Amikor a gazdaság amugy se hajt bőven, az okos örömmel fog az olyan dologhoz, amely megtoldja a keresetét és nem vonja el rendes foglalkozásától. Könnyen beletanulhat a mezőgazdasági házi ipar valamelyik ágába azokon a tanfolyamokon, amelyeket a földművelésügyi miniszter jóvoltából országsszerte azért rendeznek, hogy a földművesnép megtanulhassa a házi mesterségek valamelyikét.

Tavaly százharminc ilyen mezőgazdasági háziipari tanfolyamot tartottak és háromezer földművelőt oktattak ki bennök, az idén már százhatvan tanfolyamban tanítják a jelentkezőket olyan hasznos házi munkára, amely téli foglalkozást ad s a sok mindenféle bajjal küzdő kisgazda sorsát meg tudja enyhíteni. Aki szereti, eljuthat, ne mulassza el a tanfolyamra való jelentkezést. Gondolja meg mindenki, hogy manapság már nemcsak a jó papnak, hanem a jó gazdának is holtig kell tanulnia. Az boldogul jobban, aki többet tud. Hát mikor a tanulás olyan könnyű dolog, amilyen a mezőgazdasági tanfolyamokban, sietve siessen minden kisgazda, hogy a tudását gyarapítsa. A háziiparban gyakorlott ember maga javíthatja a gazdaságában, háztartásában szükséges eszközöket, de meg jórészt maga készítheti el. Ha nagyon hozzálat a munkához, még el is adhatja készítményeit. Takarítani is takarit, szerezni is szépen szerezhet tehát az ügyességével. Magtanulhatja például a gyümölcsös vagy a baromfi-szállító kosár fonását. Az ilyen kosaraknak, most hogy nagyban veszik külföldön a mi gyümölcsünket, baromfiakat, nagy keletje volna. De még sok egyéb olyan könnyű munkát tanulhat meg a tanfolyamokban, amellyel jókora téli keresetre tehet szert.

A munkás embereknek mód adatik rá,

ságos lett. Miklós Elek még nem tudta, hogy mi az a veszély, e szót: halál, kimondani sem merte, sohasem kellett még elföldelnie egy hozzátartozóját sem, szülei is éltek s így a kis leány betegségét nem tudta komolyan venni, mint hogyha lehetetlen lenne, hogy a végzet az ő házára utolérje. Járt tehát tovább az özvegy asszonyhoz és neje kisirt szemekkel, de szemrehányás nélkül fogadta. De leánya betegsége iszonyatosan megviselte.

Mikor a leánya élet-halál harcot vívott a betegséggel, akkor kapott a szerencsétlen anya egy jól ismert kéztől névtelen levelet, melyben csak ennyi állott:

Asszonyom! Ha tudni akarja, hogy férje ura hol szokta tölteni a legválságosabb időben is a délutánjait, vegye magának a fáradságot és menjen el, lepje meg őket a Nagyfásor uccai özvegyi házában...

Egy jóakaró.

Miklós Elekné undorral hájtá el a szennyes papirlapot s azután ismét visszaült helyére, mely most beteg gyermeke ágyához volt kötve.

De a kis Ellácska mind rosszabbul lett. Fuldokolni kezdett, mialatt arca rettenetes lázban égött. Két orvos is jött és ott maradt a betegnél az egész délután. A szegény beteg pedig mintha már deliriumban volna, úgy nyögte fuldokolva:

— Papa, hol a papa? Látni akarom apát. Az anyja pedig gyermekére hajolt és lágy simogatással akarta megnyugtani, de sehogy se sikerült ez anyai szeretetének. A leány csak

hogy a téli téltelenségtől megszabaduljon. Ragadja meg a jó alkalmat és igyekezzék valamelyik házi mesterséget megtanulni.

A szentgróti főszolgabírói állás.

A zalaszentgróti járásban Botka Ferenc halálával a főszolgabírói állás megüresedett. Erre az állásra a vármegye tisztikarában alig van jogosultabb férfi, mint Mayer István, a sümegi járás szolgabírája, tb. főszolgabíró. Predesztinálja erre az állásra hosszú, érdemekben gazdag pályája, amelyet Zalavármegye szolgálatában töltött el.

Immár 19 éve működik vármegyénk közgazgatásának terén, kezdetben mint t. b. aljegyző és közigazgatási gyakornok, azután mint zalaegecszégi, majd sümegi szolgabíró. Ime, a férfi-élet munkásságának fele a vármegye szolgálatában tölt el. E hosszú idő alatt olyan munkásságot fejtett ki és olyan érdemeket szerzett, amelyek előtt tisztelettel kell meghajolni.

Nehéz hivatala fontos kötelességeinek emberül felelt meg mindenkor Kiváló tehetsége, ernyedetlen szorgalma, pályaszeretete és ügyes tapintata mindig győzedelmeskedett a legkényesebb ügyekben, a legnagyobb nehézségeken is.

Nem bürokrata. Ha a szükség kívánta, pedig de sokszor kívánta, megszerezte órákkal a napi hivatalos órákat és földolgozta az anyag-halmazt. Számtalanszor volt hosszú időre főszolgabírói hivatalok önálló vezetésével megbízva és e megbízásnak mindenkor derekasan megfelelt.

És nem csupán a négy fal között, nem csak hivatalos kiküldetéseivel, hanem künön az életben is minden alkalommal szolgálja azokat a fontos érdekeket, amelyek állásával, a közrenddel, a nagy közönség érdekeivel egybefüggnek.

Tehetségével, buzgalomával, gazdag tapasztalataival mindenkor igaz szeretettel, lelkesedéssel, eréllyel és humánus érzéssel szolgálta vármegyénk ügyeit és a nagy közönség érdekeit. Régen, nagyon régen tudják ezt mindazok, akik az ő rokonszenves egyéniségét ismerik s nem egyszer módjukban is volt, hogy ennek megfelelő elismerést adjanak. Eddig ez nem történt meg, mert talán az érdekek voltak ellenkezésben. Most ismét itt az alkalom. Ragadják meg és adjanak kifejezést méltánylásuknak a vármegye és érdemekben gazdag tisztviselője iránt és állítsák őt oda arra a helyre, amelyet egyéniségével, hosszú, lelkiismeretes működésével már oly régen kiérdemelt.

Legyenek szentül meggyőződve, hogy a járás, amelynek élére állítják, rátermettebb tisztviselőt nem nyerhet, mint Mayer István. Legyen ez a járás a zalaszentgróti, vagy — ha a sors úgy hozná magával — egy másik, az már mind-egy, de itt az ideje, hogy főszolgabíróvá lépessék elő.

A sümegi járás bizony fájó szívvel venne tőle bucsút, mert itteni működésével mindenki szeretetét, becsülését, rokonszenvét nyerte el.

apja után vágyott és rettenetes fuldokolással ejté ki az egyes szótagokat:

— A—pa . . . a—pa!

És a megcsalt feleség tudta, hogy hol kell keresni gyermeke apját és kétségbeesetten tépelődött, mitévő legyen, elküldjön-e érte, oda küldjön-e, mely tetteivel bizonyosságot ad, hogy tudja, miszerint férje csalást követ el, vagy engedje gyermekét meghalni, anélkül, hogy apja ott legyen a kis halottas ágyánál.

És a fiatal asszonyt az örülés környezte. Az orvosok oly részvételt nézték immár az anyát, mint a haldokló gyermeket és vigasztalásuk még kétségbeesettebbé tette az anyát, mikor egyszerre csendes léptek zaja hallatszott és a szerencsétlen anya mögött állott a férj, az apa.

Egy tekintet a nőre, egy tekintet a beteg-ágyra s ez a tekintet észrevett mindent, megragadta neje karját, ki nem ellenkezett, csókkal borította, vallomást tenni nem mert s csak annyit mondott:

— Istenem, csak ő gyógyuljon meg!

Igen, csak ő gyógyuljon meg, s ő azt a ledér szép asszonyt, ki elvonja családjától és kötelességeitől, nem fogja viszontlátni — többé.

— Igen, igen, csak ő gyógyuljon meg,

Anyja térdre rogyott, összetette kezeit imára, de e pillanatban eszméletlenül terült el a földön . . .

A kis Ellácska meggyógyult és Miklós Elekné azon a rettenetes délutánon csakugyan utolsó találkaja volt.

Szilágyi.

Nem lehetünk azonban annyira önzők, hogy megérdemlett előléptetésének igaz szívvel ne örvezzünk és ezt a leghőbb érzellemmel ne kívánjuk. Hisz egy férfi élet gazdag munkássága tette őt méltóvá arra, hogy főszolgabíróvá válasszák meg. Ajánljuk a megyebizottsági tagok meleg szeretetébe.

H I R E K.

— **Erzsébet-gyászünnepe.** A helybeli állami reálskola folyó hó 19-én a plébánia-templomban reggel 8 órakor megtartandó mise után az intézet rajztermében Erzsébet-gyászünnepet rendez a következő programmal: 1. *Szózat.* Énekli az ifjusági daloskör. 2. Az igazgató megnyitó beszéde. 3. *Könyörgés.* Szavalja Cserny János IV. oszt. tanuló. 4. *Erzsébet királyné.* Irta és felolvassa Wiesinger Károly tanár. 5. *Gyászadal.* Énekli az ifjusági daloskör. 6. *Gyász és vigassz.* Szavalja Barkóci György III. osztályu tanuló. 7. *Himnusz.* Énekli az ifjusági daloskör. — Ez ünnepre a t. közönséget meghívja az igazgatóság.

— **Nők gyűlései.** A sümegi jótékony nőegyesület választmányja f. hó 10-én délután Székely Gusztávné elnök vezetésével gyűlést tartott. Ezen a folyó ügyek elintézése után kijelölték azokat, akiknek az 1000 koronás Édeskuthy Sándoralap kamatait kiosztják. A kamatokat december 10-én, Édeskuthy halálözása napján osztják ki az illetőknek. Miután megállapították azok névsorát, akiket az egyesület segedelemben részesít, elnök a gyűlést bezárta. — A sümegvidéki vöröskereszt-egyesület választmányja pedig f. hó 14-én tartott gyűlést. Ezen Darnay Kajetánné elnök. A folyó ügyek tárgyalása után elhatározták, hogy a szokásos kötetesteket az idén is megtartják. Az első estét Darnay Kajetánné elnöknel 17-én tartották meg. Élénk megbeszélés tárgya volt egy mulatság rendezése. A választmány abban állapodott meg, hogy a mulatságot megtartja s ennek jóvődelmét a szegény iskolás gyermekek fölruházására fordítja. Nyomban meg is választották a rendező bizottságot. E bizottság már maga garancia arra, hogy a mulatság fényesen sikerül s az említett jótékony célra bizonyára szép jóvődelmet produkál. Elnök néhány szíves szóval megköszönvén a tagok megjelenését, a szépen látogatott gyűlést eloszlatta.

— **Köszönet.** Fenyay Géza dr. özvegye régebben megkezdett szép szokásából. — használt ruhát küldött elemi iskolás szegény tanulók részére; köszönetünk mellett kérjük a vagyonszámba osztály urnóit ily célú támogatásra. — Sümegen, 1900 évi november hó 16-án. Bánfi Alajos igazgató.

— **Meghívó.** A sümegi róm. kath. tanító kör folyó évi november hó 21-én, szerda délelőtt 10 órakor a leányiskolában közgyűlést tart, melyre a tagokon kívül a tanügy iránt érdeklődők is meghívotnak. Tárgyak: 1. Folyó ügyek. 2. Gyakorlati tanítás a számolásból, a IV. osztályban. Tartja: Vendel Jánosné Bozó Ilona. 3. Könyve József felolvasása: A tanító mindenkor a sztlők helyét tölti be. Az elnökség.

— **Gyűlések.** Ma vasárnap délelőtt 10 órakor Sümeg képviselőtestülete az alapítványi levelek jóváhagyása tárgyában rendkívüli közgyűlést tart. Délután pedig a közbirtokosság és a képviselőtestület által kiküldött bizottságok a legelő rendezése tárgyában közös gyűlést tartanak a városház termében.

— **Halálozások.** Virágot tört le folyó hó 11-én a halál könyörtelét nem ismerő keze, egy kedves ifju leánykát, aki most élte tavaszkorát. Scharf Gusztáv helybeli iparosnak leánya. Mariska, élete 17-ik évében két heti súlyos betegség után elhunyt. A csapás szíven sujtotta a szülőket s mély részvétet kelt mindazok körében, akik a szelid, kedves leánykát ismerték. Temetése 18-án délután nagy részvéttel ment végbe. Áldás poraira!

Berger Károly volt sümegi borkereskedő már hosszabb idő óta betegeskedett. Hogy bajára gyógyító irt nyerjen, felutazott a budapesti izr. kórházba. Itt megváltotta szenvedéseitől a halál. November 11-én temették el Budapesten. Nyugodjék békével!

— **A keszthely-tapolcai vasut érdekében** Keszthelyen gyűlést tartottak. Az érdeklődők nagy száma a városház tágas termét megtöltötte. A gyűlést Hertelendy Ferenc, lesencetomaji föld-birtokos, a tapolcai kerület országgyűlési képviselője nyitotta meg s ismertette a vasutúgynek jelenlegi állását. Kedvező reményekre jogosított mindenkint a vasutnak mihamarább történő kiépítése felől. A törvény megkívánja, hogy a kiépítési költségeknek 35 százaléka biztosítva legyen, ami 275.000 frt. Az állam részéről maga a miniszter rendkívüli fontosnak tartja a vasut

kiépítés
frtal
80.000
minteg:
210.000
bizosit
40.000
érdekel
egy biz
meg, a
időben
zöket v
dr., Hof
Nagy I
Vencel,
Ángyán
kérték,
jesszék
hogy a
jék elb
helyiek
ügy év
geti a
az elő
lanánál
nak, a
aki szí
tosság
engedj
Fercne
mond
tudtul
gyűlés

hogy a
adóhiv
kedelm
részere
nyitess
megen
a posta
utalván
hivatal
ben fiz
postau
vakat.
feljegy
delkeze
zott és
ezt a l
nyához

lakosn
kor tü
kocsis
közben
zott sz
vette
látta a
bálni
tető is
oltóság
állott.
uralko
szalma
volna.
lokaliz
is. A H

folyó
keszin
nese,
korosn
költött
18 év
Szabó
melléb
holtan
ták, s
hogy s

tása t
menn
leirato
hogy
szemb
ben a
csakél
előzni
telten
látom,
fölviv
hogy
elpusz
alig sz
felkér
felvilá
igyeke
kalmá
rint
kozna
legye
által

kiepítését. Erre való tekintettel az állam 90.000 frttal járul a költségekhez. Zalavármegye 80.000 frtot ajánlott föl. A magánosok eddig mintegy 40.000 frtot jegyeztek. Együtt van tehát 210.000 frt. A hátralévő összegnek egy része is biztosítottnak látszik, úgy, hogy még csak 40.000 forintnak az előteremtése a keszthelyi érdekeltség főgondja. Kéri a gyűlést, válasszon egy bizottságot, mely a gyűlést erősen indítsa meg, a keszthelyieket aláírásokra záros határidőben kérje. A gyűlés e bizottságra a következőket választotta: Beck Sándor, Dunst Ferenc dr., Hoffmann Soma, Lénárd Ernő, Lázár Soma, Nagy István, Opper Károly, Pető Vilmos, Reischl Vencel, Schwarz Zsigmond, Ullmann Vencel, Ángyán János és Vas Miklós körjegyzőket megkérték, hogy az eszmét a nép között is terjesszék. Hertelendy Ferenc kéri az érdekeltséget, hogy a vasutnak felszinen lévő ügyét ne engedjék elbukni, mert ha most sem lehetne a keszthelyiek közönyösségét megtörni, ez a fontos ügy évtizedekig alhatik újra. Meggyőzősen fejtegeti a vasut szükségességét, kimutatta azokat az előnyöket, melyek belőle Keszthelyre háramlanának. Ezután átadta a szót Szájbély Gyulának, a dunántuli h. é. vasutak igazgatójának, aki szintén lelkesen ismertette a kiépítés fontosságát, s buzdította az érdekeltséget, hogy ne engedje a vasut ügyét elaludni. Végül Hertelendy Ferenc szólal föl. Ő örül majd legjobban — úgy mond — ha a keszthelyieknek új évi ajándékul tudtul adhatja, hogy az ige testté vált. Ezzel a gyűlés véget ért.

— **Ezüstpénz kifizetése a postán.** A célból, hogy a váltópénztári teendővel megbízott kir. adóhivatalok székhelyén kívül és főleg a kereskedelmi és iparvállalatok telepei, gyárak stb. részére szükséges ezüstpénz beszerzése megkönnyíthessék, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a magyar posta beforgalmában a postautalványok feladói kikötessék, hogy az utalványozott összeget a rendeltetési hely postahivatala ezüst pénzkészlete erejéig ezüst pénzben fizesse ki. E célra elégséges, ha a feladó a postautalvány címodalának felső részére a szavakat: „Ezüst pénzben fizetendő” szembetűnően feljegyzí és színes íróval aláírja. Ha a rendelkezés hiányában címzett kérné az utalványozott összegnek ezüst érmékben való kifizetését, ezt a hivataloknak ezüst pénzkészletük állományához mérten teljesíteni kell.

— **Tűz. Özv.** Krigler Józsefné csabrendeki lakosnál november 10-én este egynegyed 10 óra körül tűz támadt. Az nap vendégek voltak. A kocsis az istállóban a lovak után nézett, miközben állítólag az égő gyertya az ott felhalmozott szénára és szalmára esett. A kocsis rémülten vette észre, hogy az istálló lángban áll. Mikor látta a nagy bajt, torkaszakadtából kezdett kiabálni segítség után, de hasztalan volt, mert a tető is hamar tüzet fogott és alig, hogy a tűzoltóság megjelent, az egész tetőzet tüzlángban állott. Szerencsének mondható, hogy szélsécsend uralkodott, különben az egymás mellett elhúzó szalmafedelesek házak a tűz martalékává estek volna. Egy órai munka után sikerült a tüzet lokalizálni. Eléggett sok takarmány és élelmiszer is. A ház biztosítva volt.

— **Gyilkosság.** Rémes gyilkosság esett meg folyó hó 11-én esti 8 és 9 óra között Gyulakeszin. Nusal János malomtulajdonosnak tehene, Szabó Károly, két koronával zsebében a korcsmába ment. Innen anélkül, hogy valamit költött volna, távozott. Az uccán Szabó János 18 éves legény rátámadott s kését előrántva, Szabó Károly torkát átvágta, utána pedig kését mellébe dőtte. A szerencsétlen ember nyomban holtan esett össze. A gyilkost még az este elfogták, s másnap átszolgáltatták a hatóságnak, hogy számoljon borzasztó tettéért.

— **Az egerek pusztítása.** Az egerek pusztítása tárgyában a földmívelésügyi miniszter valamennyi gazdasági egyesülethez a következő leiratot intézte: Sajnálattal kell tapasztalnom, hogy az oly nagy károkat okozó mezei egerekkel szemben még mindig közöny uralkodik s szemben azon körülménnyel, hogy e bajt aránylag csekély munkával és kevés költséggel lehet megelőzni s mivel az egerek elszaporodásáról ismételtén érkeznek hozzám jelentések, szükségesnek látom, hogy az egerek irtására a cím figyelmét felhívjam s különösen arra való tekintettel, hogy a szántás alkalmával mutatkozó egerek elpusztítása által azok elszaporodása rendszerint alig számbavehető munkával megakadályozható, felkérem az egyesületet, hogy a gazdaközönség felvilágosításával saját hatáskörében is odahatni igyekezzék, hogy az őszi és tavaszi szántás alkalmával az egerek még ott is, hol ez idő szerint alig számbavehető mennyiségben mutatkoznak, lelkiismeretesen irtassanak. Az irtásnak legegyszerűbb és sikeres módja, hogy az eke által kifordított egerek az eke nyomában haladó

munkás (gyerek) által agyonüttesenek; oly helyen pedig, hol a föld nem szántható, mint pl. lucernában, herében, kaszálón, legelőn, utmentimóredék parton, megyén stb. legcélzerűbb az e célra készült és olcsón beszerezhető egérfogók alkalmazása. Ily módon alig számbavehető költséggel és munkával az egerek elszaporodását megakadályozni és ezzel az egerek által okozható kiszámíthatatlan károsodásnak elejét venni sikerül.

— **A gyilkos bíró.** Rendet akart csinálni Major János Meszes-Győrök község érdemes bírája, de bizony nem találta el a módját. A kapitányasztó doronggal Szabó Ferenc templomatját úgy taláta fejbe vágni, hogy ez menten összerogyott és meghalt. A szomorú esetet egy kis háborúság előzte meg, melynek hősei a bíró fia és Palacki Kálmán földműves és templomatya egyik fia — voltak. A lövöldözés és dulakodás zajára sietett a bíró a templomatya házának udvarába és kikapta Palacki kezéből a dorongot, amelyet ez a templomatya fiára emelt. E pillanatban ért a helyszínre Szabó Ferenc templomatya és oda szólt a bírónak: „Ha már bíró kelmed, hát csináljon rendet.” Erre a bíró szó nélkül úgy fejebe vágta a templomatyát, hogy ez összerogyott és néhány perc múlva meg is halt. Halálát, mint hivatalosan megállapították, koponya repedés okozta. A bíró, ki szülőjéből jött haza, az idei bor erejének köszönheti, hogy mint gyilkost letartóztatták.

— **Füstölt sonka eltartása.** Füstölt sonkát évekig is eltarthatunk, anélkül, hogy kiszáradna és ízét elvesztené, ha a következő módszert használjuk. Száraz, illatos szénát ujjhosszúságra vágunk össze és töltünk meg ezzel egy új pamutzsákot. A sonkát olyformán tesszük a zsákba, hogy minden oldalról szénával legyen övezve. A zsákot összekötjük és felakaszítjuk száraz helyre. Ilyen formán a sonka nem szárad ki és nem veszi el az ízt.

— **Üvegnek tiszttása.** A nagyon bepiszkolt ablaktáblákat nyáron igen jól tisztíthatjuk esővízbe mártott csalánlevelekkel. Olyan üveget, melyben olajos, zsiros folyadék volt, forró hamuluggal tisztítjuk. Boros, sörös és ecetes palackokat kőszén- és kocszhamuval, melyre vizet öntünk, tisztítunk meg. Olyan üvegeket, melyeken a sokáig bennálló vízből fűhár csik rakódik le: hígított sósavval, vagy pedig erős ecettel, melybe konyhasót tettünk, dörzsöljük meg.

— **Filloksezera.** Várnegyünkben Karmacs és Nemes-Bükk községek szőleiben a fillokszerát megállapították s nevezett községek határait zár alá helyezték.

— **Agyonverték a muffot.** Reziről eddig csak azt tudta a világ, hogy lejtőn kitűnő bor terem, hogy kőbányája van és hogy a reziu bucsun szoktak egymásnak emlékezetes találkát adni a környékbeli virtuosus legények. Ennyi nevezetessége azonban több falunak is van. Ami a múlt napok egyikének éjjelén történt Rezin, az az esemény konkurenciát csinál a hirnevés Rátót-nak, ahol tudvalevőleg a talált zseborát agyonverték, a létrát az erdőn keresztbe akarták vinni, a templomot borsón tova gurították stb. ismeretes dolgok, melyek Rátót hirnevét örök-időkre megalapították. A halhatatlanságot a versenyben győztes Rezinek a következő, tényleg megtörtént eset biztosítja: A reziu jegyzőné a napokban a karmacsi jegyzőnéknél volt látogatóban, természetesen kocsin. Sokáig elbeszélgettek egyről-másról barátságos körben s a hazamenetel is jó későre maradt. Ilyen őszi időben a kocsin utazó magára veszi a téli ruháját, így tett a reziu jegyző tisztelt neje is, a többek között karmantyut is vivén magával. A karmantyú magyar neve muff! Ez a muff a leirandó esemény középpontja. Rezi hallhatatlan hirnevének megalapítója. Oh boldog muff! Ez csak közbevetve legyen mondva, mert az esemény ott kezdődik, ahol a falu végeződik. A jegyzőné ugyanis nem használván a muffot az uton, mert nem volt igen hideg, az ülésre tette maga mellé. Ez a muff pedig megúván a Rezire fölvezető dűcsögős utat, a kocsirolt leszállott, azaz, hogy legurult és ott maradt az ut közepén a falu vége felé. Röviden: a muff elveszett és ezt sem a károsult urnó, sem a kocsis nem vették észre, ami nem is csuda, miután a muffnak nincsen patkós csizma a lábán, ami elárulhatná, hogy a kocsirolt leugrik. Rezin még meg van az alabárdos éjjeli örök ősi intézménye. Két ilyen hivatásos éjjeli őr bandukolt kellő komolysággal az ut közepén a muffvesztő éj homályában, mikor az egyik meglátta az alattomosan meghúzódó muffot s legott in die balancha kapta lándzsáját, nem tudván miféle állat guggol az ut közepén. Sicc te onnan, hé, szól a másik őr is, kivéve a pipát szájából, de derék egy macska ez, pajtás s mindketten megálltak a szokatlanul kövér macska előtt. Hessegették még egy darabig, miközben a kisértettől rettegő félelem hidege szaladt végig a hátukon.

— **Mi lehet ez te, ha nem macska, gyere nézzük meg — aki áldója van, vagy mi — no!** De azért csak lándzsahossz távolságban maradtak az atyafiak az ismeretlen rémtől, amely nyugodtan fektűt s még csak a szeméi sem fénylettek a sötétben. — **Ebibor** lesz ez, komám, közel ne menj hozzá, mert harap, mond az egyik a lándzsáját „szuronyt szegőzz! előre” formán tartja, mit azonnal utána vitéz társa is követ. Amint az „állat” felé szurnak, a jámbor és oseppe sem harapós muff csendes rezignációval gördült az uton. Az alabárdos osatárok pedig azt hívnék, hogy menekülni akar a kisértet, szurkálták a szegény muffot, úgy, hogy ez sima külsejének sehogysom válhatott előnyére. A muff csak gördült előre s mikor már annyit püfölték az ártatlan jószágot, hogy ha ördög lett volna is, elszállt volna az élet belőle, az erősebbik lefogta a lándzsavéggel, a bátrabbik pedig kémszemlére indult az „ebibor” közelébe, de visszaintett, hogy szorítsad ám, mert hátha még él, huj, mi főreg lehet ez? ... Az oszli homályban végre megtapasztalta a két reziu bakter, hogy ez olyan uri oók-mók féle, amilyen csak a jegyzőné tesszuszonynak van a faluban s mikor látták, hogy se rug, se harap, fel is vették a megszánkázott „ebiborot” s bevitték a jegyzőnéhez, jaj de mily állapotban! Azt nem tudjuk, hogy kaptak-e pálinkát a lelkiismeretes alabárdosok, de azt mondják, ha valaki most Rezin elküldtáná, *merre verték agyon a muffot?* hát alighanem megszaszlanának. A derék éjjeli örök azóta nem igen mutogatják magukat a dévajkodó fiatalság előtt. Rátóton a zseborát, Rezin a muffot verték agyon. — **Éljenek az alabárdos bakterok!**

— **Attila történetét** érdekesen és szépen írta meg Borovszky Samu, dr. jeles író és akadémikus, a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 80. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője Borovszky Samu dr. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 78.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

— **A Borászati Lapok Zsebnaptára 1901-re.** Éppen most hagyta el a sajtót a Borászati Lapok zsebnaptárának II. évfolyama. Nincs a szőlőművelésnek és borkezelésnek az a detail kérdése, melyre a gyakorló szőlősgazda vagy pincemester azonnal meg ne találja a kellő feleletet. Kiterjed ugyanis a könyv tartalma az összes törvényekre és rendeletekre, melyek a borkezelésre vonatkoznak, amellet pedig a szőlőművelés és borkezelés minden munkáját, összes ellenségeit és az azok ellen irányuló védekezést bár röviden, de oly szabatosan ismerteti, hogy a kezdő szőlősgazda első oktatást, de a már gyakorlottabb szőlősgazda is sok hasznos utmutatást merithet belőle. A zsebnaptár végéhez jegyzéknapló van fűzve, mely a szőlő- és pinceüzem minden fontos feljegyzésére kellő táblázatokkal bír. A zsebnaptár ára tetszetős vászonkötésben netesszel ellátva 8 kor. 20 fillér. Megrendelhető: a „Borászati Lapok” kiadóhivatalában Budapest, IX. Üllői ut 25. (Köztelek.)

— **Sárcipő** (galoschni) párja uraknak 1 frt 95 kr, hölgyeknek 1 frt 45 kr. Kitűnő gyártmány. Kapható: *Würsburger Jakob* cégénél, Sümege.

— **T. olvasóink b. figyelmébe** ajánljuk *Orlai Sándor* elsőrangú párisi *Palais Royal* árulházát, (Budapest, Koronaherceg-ucca 8.) E kitűnő hirnevés cég a legnagyobb bizalomnak örvend és az ott vásárolt árúk jók, olcsók és a legmodernebbek.

— **Valódi barack-pálinka** — saját főzést — literenkint 1 kor. 60 fillérért kapható *Faludi* Antalnál, Sümege.

— **A legizletesebb asztalvíz** a *Kristály Szent* Lukácsfürdői hegyiforrás, melyet mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által biztos és hecsületesen, tőke és risico nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok „Könnyű kereset” címen, **Singer Gyula** hirdetési irodájába, Budapest VI., Sziv-ucca 56.

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR, párisi csász., spanyol kir. udvari szállító.

BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 8. sz.

**GYÉMÁNT UTÁNZATOK,
PÁRISI LEGYEZŐK,**

Chinai ezüst, bronz és bőr díszműárúk,
EZÜST BOTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, EVŐKÉSZLETEK, STB., STB.

gyári áron.



Képes árjegyzék ingyen.

BERECZKY GYULA

fűszer-, thea-, rum-, porcellán- és üveg-kereskedése

← Sümege n. →

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a téli időnyre minden vasárnap és hétfőn kapható a hírneves **szombathelyi frankfurter**. Továbbá folyton raktáron tartok különféle sajtokat, u. m.: **ementáli, groyi, liptói juhturót, magyar szalámit**, legfinomabb **thea**, finom **thea rum** literje 1.60 fl., **Cuba rum** literje 2 kor., **Congó rum** literje 3 kor., **Jamaica rum** literje 4 kor., legfinomabb **Jamaica rum** literje 6 kor., gróf Eszterházy **cognac**, **likőrök** és saját földjében főzött valódi tiszta **törköly-, szilva- és seprő-pálinka** literenként 1.60 fl. Saját termései boraim palackokban kaphatók. Ugyszintén raktáron tartom Ramassetter V. Utóda cég dessert borait, u. m. somlói, badacsonyi, szentgyörgyhegyi és szegszárdi borokat. Minthogy üzletemet **üveg- és porcellán-árakkal** bővítettem tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy ebbeli szükségleteit nálam szerezze be.

Teljes tisztelettel

Bereczky Gyula
Sümege n.

4222. sz. tk. 1900.

Árverési hirdetmény kivonat.

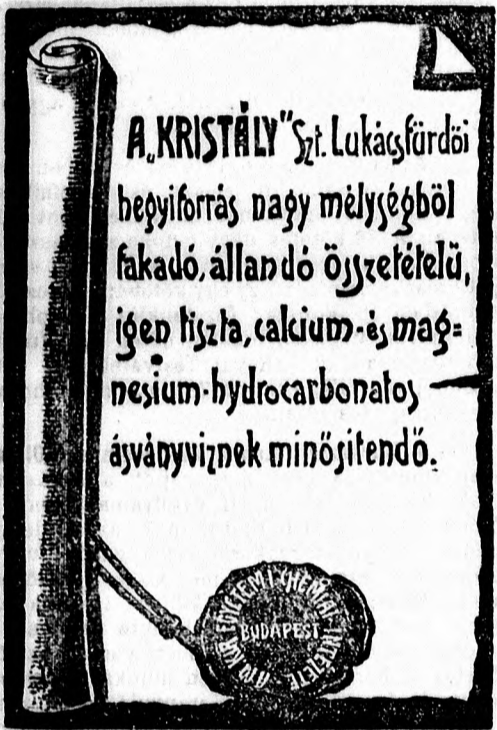
A sümegei kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közönségre teszi, hogy Csabrendeki takarékpénztár végrehajtónak Molnár József végrehajtást szenvedő elleni 540 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbírósa területén levő a hosztóti 78 sz. tjkvben I. 12 hrsz. alatt felvett ingatlanból Molnár József hosztóti lakost illető fele részre 661 korona ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan **az 1900. évi december hó 20-ik napján delelőit 10 órakor Hosztót község házában megtartandó nyilvános árve-**

résen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 66 k. 10 fillért készpénzben vagy az 1881. LX tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir járásbírósa mint telekkönyvi hatóság: Sümege n, 1900. évi október hó 2-án.

Saághy kir. aljbíró.



A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
igen tisztá, kalcium- és mag-
nesium-hydrocarbonatos
ásványviznek minősítendő.

Több száz orvos által ajánlva. Legjobb és legolcsóbb ásványvíz.

Kapható:

MÁRKUS SALAMON FIA

ezégnél,

← S Ü M E G E N. →

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNYI

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel



A párisi kiállításon
az „Arany Áram”-mal
kitüntetve.

KÉSZÍTI

Csász. udv.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRRENDEZŐGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ:

HORVÁT GÁBOR-nal SÜMEGEN.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájást, gyomor-görcsöt, gyomor-lobot, nehéz emésztést vagy elnyákosodást

kaptak, — ezen jó házi-szer, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmelegebben ajánlhatjuk. E házi-szer az ismert

EMÉSZTŐ ÉS VÉR-TISZTÍTÓ-SZER. A

HUBERT ULLRICH-féle „NÖVÉNY-BOR”.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve, miáltal az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kiveszteti. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használataba veszik, a betegségek már csirájukban megfojtanak. Ezért ne mulassza el senki a növénybort más, egészséget romtó szerrel fölöslegesen részeseit. Betegségek, mint **fejfájás, böfögés, felfújódás, gyomorégés, rosszullét, hányással**, mely baj idült **gyomorbetegségek**nél nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben egynehányzori ivás után gyógyítottak.

Székszüklés és ennek kellemetlen következményei, mint **kólika, szivdobogás, álmatlanság**, valamint vértódulás a májban, lépben és erekben (**aranyeres fájdatlak**) növényborom által gyorsan és sikeresen **fájdatom nélkül** gyógyítottak. A növénybor a **rossz emésztést megszünteti**, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszin, elerőtlenedés rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségének következménye. Teljes **étvágytalanság, idegbaj** és a **rossz kedélyállapot** folytán némely beteg lassan elsorvad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életerőt ad. E növénybor az étvágyat emeli, emésztést feléleszti és a tápláló-anyagot rendszeren feldolgozza, a vérképződést javítja és siettet, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új **életkedvet** ad. Számos elismerőlevél és köszönő irat igazolja ezt.

A növénybor kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Sümege: Csabrendek, Devecser, Jánosháza, Zala-Szent-Grót, Szt.-Gál, Zirc, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vázsony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertáiraiban.

Azonkívül széjjelküld a sümegei gyógyszertár Ausztria-Magyarország összes helyiségeibe növénybort 3 és több üvegen a fentli árak szerint.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjünk

6-12

„Hubert Ullrich-féle” növénybort.

Az általam készített növénybor nem titkos szer és a következő alkotórészekből áll: Malagabor 450,0, borsesz 100,0, glicerin 100,0, vörösbort 240,0, köröslé 150,0, cseresznyelé 320,0, Manna 30,0, édes kőmenny, ánis, helenagyökér, amerikai erősgyökér, enciagyökér, kalmuszgyökér és 10,0. Ezen alkotórészeket keverjük.